

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ 2026

Μάθημα: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ (24)

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Τετάρτη, 10 Ιουνίου 2026

8:00 - 11:00

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ
ΔΩΔΕΚΑ (12) ΣΕΛΙΔΕΣ**

ΕΡΩΤΗΣΗ Α

1.

i - δ

ii. - γ

iii. - α

iv. - β

v. - γ

vi. - δ

vii. - α

Κεφ. 1, ενότ. 3.3 σελ. 39

Κεφ. 1, ενότ. 3.1 σελ. 33-35

Κεφ. 3, ενότ. 2.4.2 σελ. 91

Κεφ. 4, ενότ. 2.4.1, σελ. 119

Κεφ. 6, ενότ. 8.2, σελ. 205

Κεφ. 5, ενότ. 7, σελ. 159

Κεφ. 8, ενότ. 3 σελ. 255

(Μονάδες 14)

2. Η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ οφείλεται στην αύξηση της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών. Τα πιο πάνω στοιχεία δείχνουν ότι η οικονομία της Κύπρου αναπτύσσεται (ή οικονομική ανάπτυξη ή οικονομική μεγέθυνση)

Κεφ. 5, ενότ. 11.1 σελ. 168

(Μονάδες 2)

3.

α – 2

β – 5

γ – 3

δ – 1

Κεφ. 4, ενότ. 2.4.2 σελ. 122,125

(Μονάδες 4)

(Ερώτηση Α: Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Β

1. α)

Επιχείρηση Α – Μονοπωλιακός ανταγωνισμός

Επιχείρηση Β – Μονοπώλιο

Κεφ. 4, ενότ. 3.2 σελ. 126-127, ενότ. 4.1 σελ. 129-130

(Μονάδα 1)

1. β)

Επιχείρηση Άλφα

Η διαφοροποίηση του προϊόντος είναι το στοιχείο που χαρακτηρίζει ιδιαίτερα την αγορά του μονοπωλιακού ανταγωνισμού, γιατί παρέχει σε κάθε επιχείρηση του κλάδου, τη δυνατότητα να καθορίζει διαφορετική τιμή για το προϊόν της (ή έχουμε πληθώρα τιμών).

Επιχείρηση Βήτα

Η μονοπωλιακή επιχείρηση, εξαιτίας της έλλειψης ανταγωνισμού έχει πλήρη έλεγχο πάνω στην τιμή του προϊόντος στην αγορά (ή είναι διαμορφωτής της τιμής).

Κεφ. 4, ενότ. 3.1 σελ. 126, ενότ. 4.1 σελ. 129-130

(Μονάδες 2)

2. α)

$$ED = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \times \frac{P1+P2}{Q1+Q2}$$

$$ED = \frac{200}{5} \times \frac{(25+30)}{(800+600)}$$

$$ED = \frac{200}{5} \times \frac{55}{1400}$$

$$ED = \frac{2200}{1400}$$

$$ED = 1,57$$

Κεφ. 1, ενότ. 2.1.2 σελ. 10

(Μονάδες 2)

2. β)

Η ζήτηση των εργαζομένων είναι πιο ανελαστική, επειδή η μηνιαία κάρτα ικανοποιεί μια πιο βασική ανάγκη, (ή/και δηλαδή την καθημερινή μετακίνηση για εργασία ή σπουδές).

Κεφ. 1, ενότ. 2.3 σελ. 19

(Μονάδες 2)

2. γ) Συνολικά έσοδα εταιρείας από κάρτες εργαζομένων

Πριν την αύξηση της τιμής:

$$\Sigma E = (25 \times 2.000 = \text{€}50.000)$$

Μετά την αύξηση της τιμής:

$$\Sigma E = (30 \times 1.900 = \text{€}57.000)$$

Θα αυξηθούν κατά €7.000

Κεφ. 1, ενότ. 2.4 σελ. 22

(Μονάδες 2)

3. α)

$$Q1 = \frac{\Sigma E}{P1} = \frac{80.000}{40} = 2000 \text{ ακουστικά}$$

Κέρδος ανά μονάδα = Τιμή – Κόστος ανά μονάδα

$$\text{Κέρδος ανά μονάδα} = 40 - 24 = \text{€}16$$

$$\text{Συνολικό κέρδος 2024} = (2\ 000 \times 16) = \text{€}32.000$$

Κεφ. 1, ενότ. 2.4 σελ. 22

(Μονάδες 2)

3.β)

$$1,8 = \frac{Q_2 - 2000}{40 - 32} \times \frac{40 + 32}{2000 + Q_2}$$

$$1,8 = \frac{Q_2 - 2000}{8} \times \frac{72}{2.000 + Q_2}$$

$$1,8 = \frac{72Q_2 - 144.000}{16.000 + 8Q_2}$$

$$28.800 + 14,4 Q_2 = 72 Q_2 - 144.000$$

$$172.800 = 57,6 Q_2$$

$$Q_2 = 3000 \text{ ακουστικά}$$

Κεφ. 1, ενότ. 2.1.2 σελ. 10 και ενότ. 2.4 σελ. 22

(Μονάδες 3)

4 α)

$$AP = \frac{Q \text{ ή } TP}{L}$$

$$AP = \frac{35}{2}$$

$$AP = 17,5$$

Κεφ. 2, ενότ. 5 σελ. 58-59

(Μονάδα 1)

4 β)

Στους 4 εργάτες:

$$MP = \frac{\Delta Q \text{ ή } \Delta TP}{\Delta L}$$

$$MP = \frac{80 - 60}{4 - 3}$$

$$MP = \frac{20}{1}$$

$$MP = 20$$

Στους 4 εργάτες:

$$AP = 20$$

Όταν το Μέσο Προϊόν (AP) είναι ίσο με το Οριακό (MP), τότε το Μέσο Προϊόν (AP) μεγιστοποιείται.

Κεφ. 2, ενότ. 5 σελ. 59-61

(Μονάδες 2)

4. γ)

Ο παράγοντας που προκαλεί αύξηση της συνολικής παραγωγής και μετατόπιση της καμπύλης TP1 στη θέση TP2 είναι η βελτίωση της τεχνολογίας.

Κεφ. 2, ενότ. 6 σελ. 64-65

(Μονάδα 1)

5.

Επηρεάζεται το διαθέσιμο εισόδημα γιατί αυτή η φορολογική μεταρρύθμιση αυξάνει το εισόδημα που τελικά έχουν στη διάθεσή τους τα άτομα για κατανάλωση ή αποταμίευση (ή οι άμεσοι φόροι αφαιρούνται από το προσωπικό εισόδημα).

Κεφ. 5, ενότ. 8.1 σελ. 161-162

(Μονάδες 2)

(Ερώτηση Β: Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Γ

1. α)

Κεφ. 2, ενότ.5 σελ. 56-61

(Μονάδες 4)

1. β)

$$MP = \frac{\Delta TP}{\Delta L}$$

$$L = 0$$

$$TP_0 = 0$$

$$L = 1$$

$$20 = \frac{X-0}{1-0}$$

$$X = 20 \rightarrow TP_1 = 20$$

$$L = 2$$

$$36 = \frac{\Psi-20}{2-1}$$

$$\Psi = 56 \rightarrow TP_2 = 56$$

Κεφ. 2, ενότ. 5 σελ. 58-59

(Μονάδα 1)

1. γ)

Το Οριακό Προϊόν (MP) του 6ου εργαζομένου εκφράζει ότι με την προσθήκη του 6ου εργαζόμενου το Συνολικό Προϊόν (TP) αυξάνεται κατά 10 σάντουιτς.

Κεφ. 2, ενότ. 5 σελ. 60

(Μονάδες 2)

1. δ)

Ο σταθερός εξοπλισμός συμβάλλει στην εμφάνιση του νόμου της φθίνουσας απόδοσης γιατί με την προσθήκη επιπλέον εργατών, ενώ ο εξοπλισμός παραμένει σταθερός, μεταβάλλεται η αναλογία (ή προκαλείται δυσαναλογία) μεταξύ του σταθερού συντελεστή (ή εξοπλισμού) και του μεταβλητού συντελεστή (ή εργασία) (ή περιορίζονται τα περιθώρια καλύτερου συντονισμού ή περιορίζονται τα περιθώρια καταμερισμού της εργασίας).

Ο νόμος της φθίνουσας απόδοσης εμφανίζεται με την πρόσληψη του τέταρτου (4^ο) εργάτη (ή μετά τον τρίτο (3^ο) εργάτη).

Κεφ. 2, ενότ. 4 σελ. 55-56

(Μονάδες 2)

2. α)

Μονάδες παραγωγής Q	Μεταβλητό κόστος VC	Συνολικό κόστος TC	Μέσο συνολικό κόστος ATC
3	<u>660</u>	1260	420
4	810	1410	<u>352,5</u>
5	1000	<u>1600</u>	320
6	1320	1920	<u>320</u>

$$TC = FC + VC \quad ATC = \frac{TC}{Q}$$

Κεφ. 3, ενότ. 2.1 σελ. 80, ενότ. 2.2 σελ. 83

(Μονάδες 3)

2. β)

Το μέσο συνολικό κόστος (ATC) αρχίζει να αυξάνεται, γιατί η αύξηση του μέσου μεταβλητού κόστους (AVC) γίνεται μεγαλύτερη από τη μείωση του μέσου σταθερού κόστους (AFC) (ή γιατί επικρατούν τα αύξοντα έξοδα). Επομένως, η πορεία του μέσου συνολικού κόστους (ATC) εξαρτάται αποκλειστικά από το μέσο μεταβλητό κόστος (AVC), το οποίο ήδη έχει αρχίσει να αυξάνεται λόγω του νόμου της φθίνουσας απόδοσης.

Κεφ. 3, ενότ. 2.2 σελ. 84-85

(Μονάδες 2)

3. α)

Λογιστικό Κέρδος = Έσοδα – Λογιστικό κόστος (ή Φανερό κόστος)

Λογιστικό Κέρδος = 86.000 – 27.000

Λογιστικό Κέρδος = €59.000

Κεφ. 3, ενότ. 1.1 σελ. 76-79

(Μονάδα 1)

3. β)

Οικονομικό κόστος = Φανερό κόστος + Αφανές κόστος

74.000 = 27.000 + Αφανές κόστος

Αφανές Κόστος = 74.000 – 27.000

Αφανές κόστος = €47.000

Αφανές κόστος	€
Μισθός επιχειρηματία	;
Τεκμαρτά ενοίκια	9.000
Φυσιολογικό κέρδος	10.000
	47.000

47.000 – 9.000 - 10.000 = **€28.000**

Κεφ. 3, ενότ. 1.1 σελ. 76-79

(Μονάδες 3)

3. γ)

Διαφωνώ με την άποψη αυτή. Η επιχειρηματίας όταν χρησιμοποιεί ιδιόκτητο επαγγελματικό χώρο (ή ιδιόκτητο συντελεστή παραγωγής), ταυτόχρονα θυσιάζει το εισόδημα που θα είχε αν τον ενοικίαζε σε κάποιον άλλο (ή αν τον χρησιμοποιούσε κάπου αλλού).

Κεφ. 3, ενότ. 1.1 σελ. 75

(Μονάδες 2)

(Ερώτηση Γ: Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Δ

1.α)

Η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί ονομάζεται αποπληθωρισμός. Ο σκοπός της διαδικασίας είναι η απάλειψη (ή αφαίρεση) της επίδρασης της μεταβολής των τιμών από τα οικονομικά μεγέθη.

Κεφ. 5, ενότ. 11.1 σελ. 168-169

(Μονάδα 1)

1. β)

$$\text{Πραγματικός μισθός} = \frac{\text{Ονομαστικός μισθός} \times 100}{\text{Δείκτης τιμών}}$$

2025

$$\text{Πραγματικός μισθός} = \frac{2.400 \times 100}{120}$$

$$\text{Πραγματικός μισθός} = \text{€}2.000$$

2026

$$\text{Πραγματικός μισθός} = \frac{2.700 \times 100}{135}$$

$$\text{Πραγματικός μισθός} = \text{€}2.000$$

Η οικονομική κατάσταση της Χριστίνας θα παραμείνει η ίδια, αφού δεν παρατηρείται πραγματική αύξηση στον μισθό της.

Κεφ.5, ενότ. 11.2, σελ. 169-170

(Μονάδες 3)

2. α)

Πραγματοποιεί το φυσιολογικό κέρδος, που θεωρείται στοιχείο του αφανούς κόστους και επομένως περιλαμβάνεται στο συνολικό κόστος.

Κεφ. 4, ενότ. 2.4 σελ. 117

(Μονάδα 1)

2. β)

$$AVC = \frac{VC}{Q}$$

$$11 = \frac{VC}{6000}$$

$$VC = \text{€}66.000$$

$TR - TC = \text{Κέρδος ή Ζημιά}$

ή $[(P \times Q) - (FC + VC)] = \text{Κέρδος ή Ζημιά}$

$$(10 \times 6000) - (12.000 + 66.000) =$$

$$60.000 - 78.000 = - \text{€}18.000 \text{ Ζημιά}$$

Κεφ. 4, ενότ. 2.3 σελ. 113, ενότ.2.4.1 σελ. 115-118

(Μονάδες 4)

2. γ)

Η ποσότητα του προϊόντος που παράγει και προσφέρει κάθε επιχείρηση στην αγορά είναι πολύ μικρή σε σχέση με τη συνολική προσφορά. Επομένως, κάθε επιχείρηση δεν μπορεί να επηρεάσει την τιμή του προϊόντος στην αγορά, αυξάνοντας ή μειώνοντας την παραγωγή και προσφορά της.

Κεφ. 4, ενότ. 2.1 σελ. 110-111

(Μονάδες 2)

3. Ανεργία τριβής – Α

Διαρθρωτική ανεργία – Β

Εποχική ανεργία - Γ

Κεφ. 6, ενότ. 4 σελ. 195

(Μονάδες 3)

4. α)

Εργατικό δυναμικό = Απασχολούμενοι + Άνεργοι

$$\text{Εργατικό δυναμικό} = 468\ 000 + 52\ 000 = 520\ 000$$

$$\text{Ποσοστό ανεργίας} = \frac{\text{Αριθμός ανέργων} \times 100}{\text{Εργατικό δυναμικό}}$$

$$\text{Ποσοστό ανεργίας} = \frac{52\ 000 \times 100}{520\ 000} = 10\%$$

Κεφ. 6, ενότ. 3.2 σελ. 190

(Μονάδες 3)

4. β) Τα μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής είναι η μείωση των φόρων και η αύξηση των δημόσιων δαπανών.

Με τα μέτρα αυτά, αυξάνεται το διαθέσιμο εισόδημα, αυξάνεται η συνολική ζήτηση (ή κατανάλωση) με αποτέλεσμα να αυξάνεται η παραγωγή επομένως αυξάνεται η απασχόληση (ή μειώνεται η ανεργία).

Κεφ. 6, ενότ. 7 σελ. 200

(Μονάδες 3)

(Ερώτηση Δ: Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Ε

1.

α) Φορολογητέο εισόδημα €47.400 (€57.900 – €10.500)

	€
22.000 x 0%	0
10.000 x 20%	2.000
10.000 x 25%	2.500
5.400 x 30%	1.620
	6.120

Θα πληρώσει €2.445 (€6.120 - €3.675) περισσότερο φόρο εισοδήματος

Κεφ.7, ενότ. 6.3, σελ. 228

(Μονάδες 4)

1. β) Φοροδιαφυγή

Κεφ.7, ενότ. 6.5, σελ. 231

(Μονάδα 1)

Ε1. γ) Δύο από τα πιο κάτω:

- Να είναι ανάλογη με τη φοροδοτική ικανότητα του κάθε πολίτη
- Να είναι καθολική και αμερόληπτη
- Να μην είναι δαπανηρή η είσπραξή της
- Να μην εμποδίζει την οικονομική ανάπτυξη

Κεφ.7, ενότ. 6.5, σελ. 230

(Μονάδες 2)

2.**α) Δημόσιο Χρέος**

Εσωτερικό δημόσιο χρέος	€ εκ.
Κρατικά ομόλογα προς νοικοκυριά	40
Δάνεια από εγχώριες εμπορικές τράπεζες	32
	72

Εξωτερικό δημόσιο χρέος	€ εκ.
Δάνειο από ΔΝΤ	30
Δάνειο από ΕΤΕ	90
	120

Κεφ. 7, ενότ. 8 σελ. 237**(Μονάδες 3)****2. β)**

	€ εκ.
Φόροι, τέλη και πρόστιμα	200
Κέρδη από δημόσιες επιχειρήσεις	29
Σύνολο δημόσιων δαπανών	(167)
Δημοσιονομικό πλεόνασμα	62

Το δημοσιονομικό πλεόνασμα μειώνει το δημόσιο χρέος (δεν επιβαρύνει) γιατί το πλεόνασμα διατίθεται για την εξόφληση κρατικών δανείων.

Κεφ. 7 ενότ. 7 σελ. 232-235**(Μονάδες 3)****2. γ) Δύο από τα πιο κάτω:**

- Επιβαρύνει τους μελλοντικούς κρατικούς προϋπολογισμούς
- Επιβαρύνει τις μελλοντικές γενιές
- Μπορεί να οδηγήσει σε χρεοκοπία του κράτους

Κεφ. 7 ενότ. 8.3 σελ. 238**(Μονάδες 2)**

3.
α)

€	CHF
1	0,9564
X;	10.000

$$X = \frac{10.000}{0,9564} = \text{€}10.455,88$$

Προμήθεια: $(10.455,88 \times 0,4\%) = \text{€}41,82$

Ο Ελβετός επενδυτής θα εισπράξει $\text{€}10.414,06$ $(10.455,88 - 41,82)$

Κεφ.8, ενότ. 5.3.2, σελ. 262

(Μονάδες 4)

3. β) Διαμορφώνεται στην αγορά συναλλάγματος σύμφωνα με την προσφορά και τη ζήτηση του κάθε νομίσματος.

Κεφ.8, ενότ. 5.3, σελ. 260

(Μονάδα 1)

(Ερώτηση Ε: Σύνολο Μονάδων 20)

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ 100

ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΛΥΣΕΩΝ